

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลที่ได้จากภาคเรียน เอกสารและจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 25 แห่ง จำนวน 25 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 25 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน มาวิเคราะห์และนำมาเสนอตามโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวนโยบายเปลี่ยนแปลงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใน

อนาคต

ตอนที่ 3 ทิศทางของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอีก 15 ปีข้างหน้า

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ตารางที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัย	6	24
สถาบัน	1	4
วิทยาลัย	18	72
รวม	25	100

จากตารางที่ 1 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 25 แห่งนี้ (ไม่รวม วิทยาลัยเทคโนโลยี) จะมีสถานภาพเป็นวิทยาลัย ต่อมา มี 7 แห่งเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัย และสถาบัน ดังนั้นในปัจจุบัน มีสถานภาพเป็นสถาบัน 1 แห่ง มีนักเรียนสะสม 4 เป็น

มหาวิทยาลัย 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24 นอกนั้นเป็นวิทยาลัย 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72

ตารางที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำแนกตามความเป็นเจ้าของ

ความเป็นเจ้าของ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าของคนเดียว	10	40
กลุ่มบุคคล	5	20
มูลนิธิ	10	40
รวม	25	100

ที่มา : แบบสำรวจสถาบันของนักวิจัย พ.ศ. 2532

จากตารางที่ 2 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ มีความเป็นเจ้าของเป็นแบบเจ้าของคนเดียวมี 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40 และแบบมูลนิธิมี 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนแบบกลุ่มบุคคลมี 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง	15	60
ภาคเหนือ	4	16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	20
ภาคใต้	1	4
รวม	25	100

จากตารางที่ 3 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงจำนวน 15 แห่งคิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แห่งคิดเป็นร้อยละ 20 ตั้งอยู่ในภาคเหนือ 4 แห่งคิดเป็นร้อยละ 16 และตั้งอยู่ในภาคใต้เพียง 1 แห่งคิดเป็นร้อยละ 4 (ดูแผนที่ตั้งในภาคผนวก ก หน้า 148)

ตารางที่ 4 สถาบันอุดมศึกษา เอกชนจำแนกตามระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลาการดำเนินงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	10	40
5 - 10 ปี	4	16
11 - 15 ปี	2	8
มากกว่า 15 ปี	9	36
รวม	25	100

จากตารางที่ 4 พบว่า สถาบันส่วนใหญ่ก่อตั้งมาประมาณ 15 ปีมี 9 แห่งคิดเป็นร้อยละ 36 มากพอ ๆ กับสถาบันที่ก่อตั้งมาไม่ถึง 5 ปีมี 10 แห่งคิดเป็นร้อยละ 40 นอกนั้นเป็นสถาบันที่ก่อตั้งมาประมาณ 5 - 10 ปีมี 4 แห่งคิดเป็นร้อยละ 16 และสถาบันที่ก่อตั้งมาประมาณ 11 - 15 ปีมี 2 แห่งคิดเป็นร้อยละ 8

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องของอายุสถาบันของแต่ละส่วนได้ว่าเป็นระยะ 5 ปีแรกของการทำงานที่ตั้งยังอยู่ในช่วงของการลงทุน จาก 5 ปีขึ้นไปถึง 10 ปี เริ่มงัดตัวมากขึ้น หลังจาก 10 ปี ถึง 15 ปี เริ่มมีความมั่นคง หลังจาก 15 ปี ก็จะถือได้ว่ามีความมั่นคงแล้วถือว่าเป็นสถาบันเก่าที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้

ดังนั้น สถาบันที่ก่อตั้งมาประมาณ 15 ปีนี้ถือได้ว่าเป็นสถาบันเก่าที่มีความมั่นคง เพราะเป็นสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นเป็นกลุ่มแรก ส่วนสถาบันที่ก่อตั้งมาประมาณ 11 - 15 ปี เป็นสถาบันที่ก่อตั้งมาภายหลังสมควร ถือได้ว่าเป็นสถาบันที่เริ่มมั่นคง สถาบันที่เพิ่งจะก่อตั้งมาประมาณ 5 - 10 ปี เป็นสถาบันที่เริ่มอยู่ตัว ส่วนสถาบันที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีถือว่าเป็นสถาบันใหม่

ตารางที่ 5 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ แบ่งตาม ISCED

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
มนุษยศาสตร์ ศาสตร์นาและเทววิทยา	7	28
จิตรศิลป์ และประยุกตศิลป์	3	12
นิติศาสตร์	8	32
สังคมศาสตร์	19	76
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	12	48
แพทย์ศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ	7	28
วิศวกรรมศาสตร์	6	24
เกษตรศาสตร์	2	8

จากตารางที่ 5 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่จะเปิดสอนในสาขาสังคมศาสตร์ถึง 19 แห่งคิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ 12 แห่งคิดเป็นร้อยละ 48 สาขานิติศาสตร์ 8 แห่งคิดเป็นร้อยละ 32 สาขามนุษยศาสตร์ ศาสตร์นาและเทววิทยา กับสาขาแพทย์ศาสตร์และวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28 สาขาวิศวกรรมศาสตร์ 6 แห่งคิดเป็นร้อยละ 24 สาขาจิตรศิลป์และประยุกตศิลป์ 3 แห่งคิดเป็นร้อยละ 12 และสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 2 แห่งคิดเป็นร้อยละ 8 แสดงว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ยังเปิดสอนสังคมศาสตร์ (ได้แก่บริหารธุรกิจ) เป็นหลัก แล้วเปิดสอนสาขาอื่น ๆ เสริมไปด้วย

ตารางที่ 6 สถานการณ์อุดมศึกษาเอกชน เปิดสอนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ระดับที่เปิดสอน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	16
ปริญญาตรี	25	100
สูงกว่าปริญญาตรี	9	36

จากตารางที่ 6 พบว่า สถานับอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 25 แห่งเปิดสอนในระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 100 ในจำนวนนี้มี 9 แห่งที่เปิดสอนขยายถึงระดับสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 36 และสถานับที่ยังเปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมี 4 แห่งคิดเป็นร้อยละ 16 แสดงว่า ความต้องการการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรียังคงมีอยู่ และสถานับอุดมศึกษาเอกชนได้พัฒนามากขึ้นจนสามารถเปิดสอนในระดับปริญญาโทถึง 9 แห่ง

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความ เป็น เจ้าของสถานศึกษาเอกชน

สถานภาพ	ความ เป็น เจ้าของ		
	เจ้าของคนเดียว	กลุ่มบุคคล	มูลนิธิ
มหาวิทยาลัย	2	3	1
สถาบัน	-	-	1
วิทยาลัย	8	2	8

จากตารางที่ 7 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีสถานภาพเป็นสถาบัน (1 แห่ง) มีความเป็นเจ้าของแบบมูลนิธิ ส่วนสถาบันที่มีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย (6 แห่ง) มีความเป็นเจ้าของเป็นแบบเจ้าของคนเดียว 2 แห่ง แบบกลุ่มบุคคล 3 แห่ง และแบบมูลนิธิ 1 แห่ง ส่วนสถาบันที่มีสถานภาพเป็นวิทยาลัย (18 แห่ง) มีความเป็นเจ้าของเป็นแบบเจ้าของคนเดียว 8 แห่ง แบบกลุ่มบุคคล 2 แห่ง และแบบมูลนิธิ 8 แห่ง

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับภูมิภาคที่ตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถานภาพ	ภูมิภาค			
	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
มหาวิทยาลัย	5	1	-	-
สถาบัน	1	-	-	-
วิทยาลัย	9	3	5	1

จากตารางที่ 8 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีสถานภาพเป็นสถาบัน (1 แห่ง) ตั้งอยู่ในภาคกลาง สถาบันที่มีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย (6 แห่ง) ตั้งอยู่ในภาคกลาง 5 แห่ง ภาคเหนือ 1 แห่ง ส่วนสถาบันที่มีสถานภาพเป็นวิทยาลัย (18 แห่ง) อยู่ในภาคกลาง 9 แห่ง ภาคเหนือ 3 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แห่ง ภาคใต้ 1 แห่ง

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับระยะเวลาดำเนินงานของสถานศึกษา
เอกชน

สถานภาพ	ระยะเวลาดำเนินงาน			
	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	11 - 15 ปี	มากกว่า 15 ปี
มหาวิทยาลัย	-	-	-	6
สถาบัน	-	-	-	1
วิทยาลัย	10	4	2	2

จากตารางที่ 9 พบว่า สถานศึกษาเอกชนที่มีระยะเวลาดำเนินงาน
กว่า 15 ปี (9 แห่ง) นั้น เป็นสถาบันเก่าที่มีความมั่นคงอยู่ 7 แห่ง ที่ได้จัดสภาพ
เป็นสถานภาพ
เป็นมหาวิทยาลัย 6 แห่ง และ สถาบัน 1 แห่ง แต่ยังมีอีก 2 แห่งที่ยังคงสภาพเป็นวิทยาลัย
เช่นเดียวกับสถาบันที่เริ่มมีความมั่นคง คือ มีอายุ 11 - 15 ปี มี 2 แห่ง สถาบันที่เริ่มมีตัว
ตั้ง มีอายุ 5 - 10 ปี มี 4 แห่ง และเป็นสถาบันใหม่ที่ตั้งเริ่มก่อตั้งมีอยู่ถึง 10 แห่ง คือ มี
อายุน้อยกว่า 5 ปี ยังคงสภาพเป็นวิทยาลัยอยู่

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับระดับที่เปิดสอน

สถานภาพ	ระดับที่เปิดสอน		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
มหาวิทยาลัย	(2)	-	6
สถาบัน	-	-	1
วิทยาลัย	(2)	16	2

( ) คือจำนวนสถาบันที่เปิดสอนในระดับต่ำสุด

จากตารางที่ 10 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปลี่ยนสถานภาพจากวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยและสถาบัน (7 แห่ง) นั้น ได้เปิดสอนถึงระดับปริญญาโท 7 แห่ง และในสถาบันที่มีสถานภาพเป็นวิทยาลัย ได้เปิดสอนถึงระดับปริญญาโท 2 แห่ง นอกนั้นเปิดแต่ระดับปริญญาตรี 16 แห่ง

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยมีอยู่ 2 แห่งจาก 6 แห่งก็ยังมีเปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และที่มีสถานภาพเป็นวิทยาลัย 18 แห่งนั้น ยังมีเปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีอยู่ 2 แห่งเท่านั้น

สรุปแล้ว ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาอยู่ 25 แห่ง (ไม่รวมถึงวิทยาลัยเช่นเด้าท์) มีสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย 6 แห่ง สถาบัน 1 แห่ง วิทยาลัย 18 แห่ง มีความเป็นเจ้าของ 3 รูปแบบ คือ เจ้าของคนเดียว 10 แห่ง เก้ากับ มูลนิธิ 10 แห่ง และแบบกลุ่มบุคคล 5 แห่ง มีทั้งสถาบันที่เป็นสถาบันเก่าที่คงแล้ว 9 แห่ง สถาบันที่เริ่มจะมีแห่ง 2 แห่ง สถาบันที่เริ่มอยู่ตัว 4 แห่ง และสถาบันใหม่ 10 แห่ง โดยที่สถาบันเก่าจะนับเข้าเป็นมหาวิทยาลัย และสถาบัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั้ง 25 แห่งมีกระจายอยู่ที่ทุกภาคของประเทศ (ดูแผนที่ตั้งในภาคผนวก ก หน้า 148 ประกอบ) ส่วนใหญ่เปิดสอนทางด้านสังคมศาสตร์ (บริหารธุรกิจ) เป็นหลัก และเปิดสอนสาขาอื่นเสริมอีกด้วย

ตอนที่ 2 . ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อแนวทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยยุคใหม่

เอกชนในขนาด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 2.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษาเอกชน
- 2.2 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาเอกชน

2.1 ปัจจัยภายในสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย

- 2.1.1 วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาเอกชน
- 2.1.2 หลักสูตรที่เปิดสอน
- 2.1.3 อุปกรณ์การเรียนการสอนและอาคารสถานที่
- 2.1.4 จำนวนอาจารย์
- 2.1.5 จำนวนนักเรียน

2.1.1 วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาเอกชน

จากการศึกษา เอกสาร ใน เรื่องของวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาเอกชน
พอจะสรุปภาพรวม ได้ดังนี้

- เพื่อให้ความรู้แก่เยาวชนของชาติ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้
- เพื่อสนองความต้องการทางการศึกษาของชาติ เป็นการศึกษาเสริมสร้างวัฒนธรรมภาคทางการศึกษา รวมทั้งเป็นแหล่งกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค
- เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ บ่มเพาะความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคมของชาติ

- เพื่อปลูกฝัง ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ความมีระเบียบวินัย
ความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

- เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ
- เพื่อ เป็นการศึกษาบริการทางวิชาการแก่สังคม
- เพื่อเป็นกิจการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และยกระดับการศึกษาของประชาชน

ในส่วนภูมิภาค

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ใน เรื่องของวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาเอกชน
สถานศึกษาเอกชน จะต้องมีการวางแผนนโยบายและวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า

ชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริงและความต้องการของสังคมจึงจะสามารถดำเนินการอยู่ได้ ซึ่งนอกเหนือจากการที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมวิชาการ กระจายโอกาส การศึกษา และอื่น ๆ ตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ สภชสระบุไว้ในเอกสารแนบ จะต้องมี การวางแผนจัดการดำเนินงานไว้เป็นอย่างดี และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ต้องกำหนดอุดมการณ์ เพื่อ ประเทศชาติ เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับคนไทยทั้งปวง มิใช่ทำเพื่อหวังผลกำไรเป็น หลัก แม้ว่าสถาบันบางแห่งจะเกิดจากเหตุผลทางการเมือง แต่ก็ควรมีอุดมการณ์เป้าหมาย อย่างชัดเจนว่า ก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นเพื่อสื่อเสียงมากกว่าสสารและผลประโยชน์ ทำเพื่อสังคม เพื่อสาธารณกุศลเฉพาะ เพราะจากสภาพการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนก็จะเป็นที่ต้องการของตลาดในระยะยาวได้เต็มจำนวนต้องมีคุณภาพ สามารถผลิตบัณฑิตที่มี คุณภาพได้และในสาขาที่ตลาดต้องการ แต่การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ทุนจำนวนมาก มหาศาลทั้งเพื่อการริเริ่มและการดำเนินการต่อไป ไม่ว่าจะเป็นในที่ดิน ที่ดิน ตัวอาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ โรงฝึกงาน ตลอดจนคณาจารย์ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงความเชื่อมั่น ของประชาชนหรือนักลงทุนผู้ปกครองของนักศึกษาว่า จะสามารถจัดดำเนินการได้การศึกษาได้ อย่างมีคุณภาพ แต่ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถเก็บค่าเล่าเรียนได้สูงเต็มที่นัก แม้ในแนวทางไหน รัฐบาลจะอนุญาตได้เก็บค่าเล่าเรียนได้เต็มที่ ทั้งนี้ เพราะยังมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลมากมายหลายรูปแบบที่สามารถให้การศึกษาได้ที่เราคาดอยู่แล้ว

2.1.2 หลักสูตรที่เปิดสอน

ตารางที่ 11 จำนวนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

หลักสูตร	จำนวน	หมายเหตุ
การบัญชี	4	
การตลาด	3	
การเลขานุการ	1	
การบริหาร	1	
ช่างก่อสร้าง	2	
ช่างยนต์	3	เด้าลองกล
ช่างไฟฟ้ากำลัง	3	ช่างไฟฟ้า
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	2	

จากตารางที่ 11 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 4 แห่งนั้น เปิดสอนสาขาการบัญชีทั้ง 4 แห่ง รองลงมาเป็นการตลาด ช่างยนต์ และช่างไฟฟ้า หรือช่างไฟฟ้ากำลัง 3 แห่ง สาขาช่างก่อสร้างและช่างอิเล็กทรอนิกส์ 2 แห่ง และสาขาการเลขานุการกับการบริหาร 1 แห่ง

ตารางที่ 12 จำนวนสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่เปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ, ในระดับปริญญาตรี
แบ่งตาม ISCED

หลักสูตร	จำนวนสถาบัน	จำนวนหลักสูตร
สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนาและเทววิทยา	7	14
สาขาวิชาจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์	4	10
สาขาวิชานิติศาสตร์	8	1
สาขาวิชาสังคมศาสตร์	19	47
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	12	5
สาขาวิชาแพทย์ศาสตร์และวิชาเกี่ยวกับสุขภาพ	7	5
สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	6	9
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	2	3

จากตารางที่ 12 พบว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์เป็นสาขาที่มีส่วนเกินของโอกาส
เอกชนเปิดสอนมากที่สุดคือ 19 แห่ง และเปิดมากถึง 47 หลักสูตร สาขาที่เปิดสอนลงมาคือ
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ 18 แห่ง นิติศาสตร์ 8 แห่ง มนุษยศาสตร์ ศาสนาและเทววิทยา กับ
แพทย์ศาสตร์และวิชาเกี่ยวกับสุขภาพ 7 แห่ง วิศวกรรมศาสตร์ 6 แห่ง ประยุกต์และจิตรศิลป์
4 แห่ง และเกษตรศาสตร์ 2 แห่ง

จำนวนหลักสูตรในสาขาสังคมศาสตร์เปิดมากที่สุดคือ 47 หลักสูตร รองลงมาคือ
สาขามนุษยศาสตร์ ศาสนาและเทววิทยา 14 หลักสูตร ประยุกต์และจิตรศิลป์ 10 หลักสูตร
วิศวกรรมศาสตร์ 9 หลักสูตร วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ กับแพทย์ศาสตร์และวิชาเกี่ยวกับสุขภาพ
5 หลักสูตร เกษตรศาสตร์ 3 หลักสูตร และนิติศาสตร์ 1 หลักสูตร

ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาที่เปิดสอนมากที่สุด ทางด้านบริหารธุรกิจ ส่วน
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สาขาที่เปิดสอนมากที่สุด ทางด้านคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 13 จำนวนสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่เปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับปริญญาโท

หลักสูตร	จำนวนสถาบัน	หมายเหตุ
การบริหารธุรกิจ	6	
การบัญชี	1	
การสื่อสารและการจัดการธุรกิจ	1	
นิเทศศาสตร์ธุรกิจ	1	
เศรษฐศาสตร์	3	
เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	1	
นิติศาสตร์	1	
ปรัชญาและศาสนา	1	
ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์	1	
นโยบายและการวางแผนสังคม	1	
นโยบายและการวางแผนวิทยาศาสตร์	1	
เทคโนโลยีสังคม	1	
ประวัติศาสตร์สังคม	1	
วิเทศกิจ	1	

จากตารางที่ 13 พบว่า สาขาการบริหารธุรกิจเป็นสาขาที่สถาบันอุดมศึกษา เอกชนเปิดสอนในระดับปริญญาโทมากที่สุดคือ 6 แห่ง รองลงมาคือ สาขาเศรษฐศาสตร์เปิดสอน 3 แห่ง นอกนั้นเปิดสาขาละ 1 แห่ง คือ การบัญชี การสื่อสารและการจัดการธุรกิจ นิเทศศาสตร์ธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ นิติศาสตร์ ปรัชญาและศาสนา ระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ นโยบายและการวางแผนสังคม นโยบายและการวางแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสังคม ประวัติศาสตร์สังคม วิเทศกิจ รวมทั้งสิ้น 14 สาขาวิชา

ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า สาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนนั้น จะเห็นทางด้านสังคมศาสตร์ เพราะต้นทุนต่ำกว่าสาขาวิชาอื่น และจะเห็นในสายวิชาที่

ตรงกับความต้องการของตลาด การจัดการศึกษาในระดับนี้ ควรจัดโดยวิทยาลัยสงฆ์ ที่ยึดต้องการของตลาด โดยเฉพาะบางสาขาวิชา ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเน้นในสาขาที่ขาดแคลนตามนโยบายของรัฐบาล เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์สังคมประเทศชาติ โดยมุ่งทำในสิ่งที่มีคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาส่วนใหญ่ที่จัดโดยสายสังฆมณฑลส่วนนี้ เป็นทางด้านบริหารธุรกิจ เพราะสามารถทำในสิ่งที่มีคุณภาพได้ สาขาที่เปิดจะพิจารณาถึงความจำเป็นของสังคม ส่วนอีกเป็นสาขาสังฆมณฑลที่เน้นในวัยเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรม เป็นอุตสาหกรรมและบริหารนโยบายส่วนนี้ที่มีหน่วยงานธุรกิจ เป็นพื้นฐานเดิมอยู่ จะเปิดสอนในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรือสายแพทย์และสาธารณสุขได้ เช่น มีโรงพยาบาลในเครือ ก็จะผลิตบัณฑิตสาขานานาชาติได้ เพราะเป็นสาขาที่ตลาดต้องการ

ถึงแม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะเปิดสอนในสาขาที่ขาดแคลน แต่การดำเนินการยังไม่มีความหลากหลายที่ตอบสนองต่อตลาดแรงงาน ทั้งนี้อาจจะเกิดจากข้อจำกัดบางประการที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน และยังต้องมีการแข่งขันกับหน่วยงานการศึกษาอื่น ที่เปิดสอนในสาขาเดียวกันซึ่งก็เป็นสาขาวิชาที่เปิดสอนใหม่ ไม่มีความพร้อมทั้งในด้านตัวอาจารย์ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณการเงิน และอื่น ๆ จึงทำให้ไม่มีมาตรฐานและคุณภาพเท่าที่ควร หวังว่าจากแผนพัฒนาผู้เรียนที่จะจบความพอใจในระดับต้น ส่วนนี้

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาบางส่วนยังเห็นว่า จะมีหลักสูตรกลางไว้ได้สำหรับสถาบันที่จะเปิดสอนในสาขาเดียวกันเข้ามาประยุกต์ใช้ตามคุณสมบัติที่ตนเองมีต่อการผลิตบัณฑิต จะช่วยให้ปรับตัวได้ทันกับความต้องการตลาด และนโยบายส่วนนี้ที่มีสมาคมวิชาชีพอยู่แล้วอยู่ ก็จะ ได้ผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐานตามที่ต้องการด้วย

2.1.3 อุปกรณ์และอาคารสถานที่

ตามข้อกำหนดเรื่องแนวทางการขอจัดตั้งวิทยาลัยเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย ได้มีเกณฑ์ในเรื่องของอุปกรณ์การเรียนการสอนและอาคารสถานที่ดังนี้

1. ต้องมีแผนการก่อสร้างอาคารในส่วนต่าง ๆ ที่เหมาะสม และอาคารทั้งหมดที่เพียงพอกับวัตถุประสงค์ของการใช้อาคารนั้น ๆ
2. อาคารเรียนต้องมีส่วนประกอบต่าง ๆ เพื่อให้จัดการศึกษาตามสาขาวิชาที่ระบุไว้ เช่น มีห้องบรรยาย ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการภาษา ฯลฯ นอกจากนี้จะต้องมีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๆ สองอาคารเรียนดังนี้

3. ชั้นที่ใช้สอยในอาคาร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ชั้นที่ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 เกณฑ์มาตรฐานของชั้นที่ใช้สอยในอาคารของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

ประเภทห้อง	จำนวนชั้นใช้สูงสุด คน	พื้นที่เฉลี่ย ตร.ม./คน	พื้นที่รวม ตร.ม.
<u>สำนักงานบริหาร</u>			
ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1	25	25
ห้องทำงาน เจ้าหน้าที่ระดับสูง			
หรือห้องทำงานผู้สอน	1	12	12
ห้องทำงาน เจ้าหน้าที่หรือห้องทำงานผู้สอน เสริม	2 - 3	12	24 - 25
	เปลี่ยนแปลงได้	เปลี่ยนแปลงได้	เปลี่ยนแปลงได้
<u>อาคารการศึกษา</u>			
<u>ห้องเรียนและห้องสัมมนา</u>			
ห้องเรียนแบบ ก	300	1.0	300
ห้องเรียนแบบ ข	200	1.0	200
ห้องเรียนแบบ ค	100	1.1	110
ห้องเรียนแบบ ง	50	1.3	65
ห้องเรียนแบบ จ	25	1.5	38
ห้องสัมมนาหรือห้องประชุม	30	1.8	54
<u>ห้องปฏิบัติการและทดลอง</u>			
<u>ห้องปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์</u>			
แบบ ก. ห้องปฏิบัติการระดับต้น			
วิชาฟิสิกส์และเคมี	50	3.5	175
แบบ ข. ห้องปฏิบัติการระดับต้น			
วิชาวิทยาศาสตร์แขนงอื่น ๆ	50	3	150
แบบ ค. ห้องปฏิบัติการระดับต้นและ			
ระดับสูงวิชาฟิสิกส์และเคมี	25	3	75

เอกชนที่กำลังมาแรงและมีทุนดำเนินงาน ก็จะขยายอุปโภค บริโภคอาคารสถานที่ได้มากขึ้นและอย่างพร้อมเพรียง แต่สถาบันเล็กหรือสถาบันที่กำลังตั้งใหม่ก็ยังประสบปัญหาในเรื่องนี้ ยกเว้นสถาบันที่อยู่ในกรุงเทพฯ หรือมีทุนสูง สถาบันที่อยู่ในต่างจังหวัดยังประสบปัญหา เพราะเรื่องนี้เป็นภาระลงทุนที่ค่อนข้างสูง การเตรียมอุปโภคและอาคารสถานที่ไปพร้อมกัน ก็อาจจะขอความร่วมมือกับเจ้าของที่ดิน หรือจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เช่น การขอใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นต้น แต่ก็ทำได้เฉพาะ สถาบันในเมืองหรือสถาบันที่ขึ้นกับหน่วยงานอื่นอยู่ใกล้เพียง

ปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพฯ คือ ที่ดินขาดแคลนและไม่สามารถขยายเนื้อที่ในบริเวณเดิมได้ ทำให้บางแห่งที่มีกำลังทุนทรัพย์พอ ขยายเป็น campus ในที่ต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาเรื่องภาษีที่ดิน ซึ่งประสบอยู่ทุกสถาบัน ในต่างจังหวัด แม้ว่าที่ดินจะค่อนข้างมากและเพียงพอ แต่จะพบปัญหาการก่อสร้างซึ่งดำเนินการอย่างดำน้ำและค่อนข้างจะแพง

ในเรื่องของอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในการเสริมสร้างคุณภาพทางวิชาการ ก็จำเป็นต้องมีไปพร้อม ในบางสถาบันที่มีทุนเพียงน้อยก็สามารถดำเนินการไปพร้อมกันได้ แต่บางสถาบันที่ยังไม่พร้อมก็ทำให้เกิดปัญหา โดยเฉพาะกฎระเบียบของทบวงมหาวิทยาลัยที่กำหนดอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ไปพร้อมกันแต่แม้ว่าจะยังไม่ได้ใช้ ซึ่งบางอย่างอาจจะทำได้ไม่ทันสมัยเมื่อถึงเวลาใช้ เรื่องนี้จะเกิดขึ้นกับสถาบันที่ตั้งใหม่หรือเปิดสาขาใหม่ที่เพิ่งจะมีชั้นเรียนวิชาเรียนเท่านั้น ซึ่งพวกนี้จะมีการต่อเติมในการเตรียมอุปกรณ์ โดยต้องเตรียมพร้อมไว้ก่อนที่จะใช้ เป็นต่อไป เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ทันสมัย กับต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา

2.1.4 จำนวนอาจารย์

ตารางที่ 15 จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนตามระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาเอกชั้น

สถาบัน	จำนวนอาจารย์			รวม
	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	ปริญญาตรีและต่ำกว่า	
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	11	209	236	456
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	20	120	128	268
สถาบันเทคโนโลยีสังคม	14	73	54	141
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	6	33	74	113
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	7	169	99	275
วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	17	125	76	218
วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	5	31	61	97
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	7	86	115	208
มหาวิทยาลัยพายัพ	16	103	111	230
วิทยาลัยแสงธรรม	3	12	1	16
วิทยาลัยศรีอีสาน	4	10	33	47
วิทยาลัยหัวเงี้ยว		17	17	34
วิทยาลัยนครวิเศษเทียน		16	9	25
วิทยาลัยช่างไม้ชีวิตกุล		12	46	58
วิทยาลัยศรีโสธร	1	6	12	19
วิทยาลัยสยามบัณฑิต		4	18	22
วิทยาลัยรังสิต	8	66	107	181
วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์		16	12	28
วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ	1	6	8	15
วิทยาลัยมิชชั่น	1	5	14	20
วิทยาลัยภาคกลาง		12	8	20

สถาบัน	จำนวนอาจารย์			รวม
	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	ปริญญาตรีและต่ำกว่า	
วิทยาลัยเกษตรมหิดล	3	15	30	48
วิทยาลัยมหิดลสกลนคร		7	14	21
วิทยาลัยโยนก	2	9	11	22
วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	9	15	26
รวม	128	1,171	1,309	2,608

ที่มา : รายงานประจำปีทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2531

จากตารางที่ 15 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีจำนวนอาจารย์ประจำมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยมีถึง 456 คน รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 275 คน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 268 คน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 230 คน วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ 218 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม 208 คน วิทยาลัยรังสิต 181 คน สถาบันเทคโนโลยีสังคม 141 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม 113 คน วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ 97 คน วิทยาลัยร่วมชีวิตกุล 58 คน วิทยาลัยเกษตรมหิดล 48 คน วิทยาลัยศรีอีสาน 47 คน วิทยาลัยจิวเจียว 34 คน วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ 28 คน วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 26 คน วิทยาลัยคริสเตียน 25 คน วิทยาลัยสยามมหิดล และวิทยาลัยโยนก 22 คน วิทยาลัยมหิดลสกลนคร 21 คน วิทยาลัยมิชชั่นและวิทยาลัยภาคกลาง 20 คน วิทยาลัยศรีโสภณ 19 คน วิทยาลัยแสงธรรม 16 คน และวิทยาลัยมหิดลพิษณุโลก 15 คน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่มีอาจารย์ในระดับปริญญาเอกมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ 20 คน รองลงมาคือ วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ 17 คน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ 16 คน สถาบันเทคโนโลยีสังคม 14 คน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 11 คน วิทยาลัยรังสิต 8 คน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม 7 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม 6 คน วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ 5 คน วิทยาลัยศรีอีสาน 4 คน วิทยาลัยแสงธรรม และวิทยาลัยเกษตรมหิดล 3 คน วิทยาลัยโยนกและวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 คน วิทยาลัยศรีโสภณ

วิทยาลัยนวัตศิลป์โลก และวิทยาลัยมีสีที่มี 1 คน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า บุคลากรเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา และก็เป็นปัญหาสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนด้วย มีสาเหตุเพราะสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ทำ นั้น สถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็ประสบปัญหาเรื่องนี้ โดยเฉพาะใบสำคัญที่เป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็ยังได้เปรียบกว่า เนื่องจากค่านิยมของ คนยังเชื่อถือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมากกว่าของเอกชน เพราะเห็นว่ามั่นคงกว่า ทำให้สถาบัน อุดมศึกษา เอกชน ไม่ได้เอาจารย์ที่มีฝีมือ นอกจากนี้ ในต่างจังหวัดมีงบประมาณที่ต่ำ เนื่องจาก คนต้องการอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ มากกว่า ดังนั้น อาจารย์ดี ๆ บางสาขาหายากมาก ถ้าสถาบัน อุดมศึกษา เอกชนต้องการอาจารย์ดี ๆ มาช่วยพัฒนาคุณภาพวิชาการ ก็จะต้องลงทุนสูง ซึ่งก็จะ ทำได้ในสถาบันที่มั่นคงและมีทุนมาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนบางแห่งขาด แคลนอาจารย์ จึงต้องมีการดึงดูดอาจารย์ด้วยการ โบนัส เงินเดือนที่สูงกว่า มีอัตราเงินเดือนที่ ยืดหยุ่นกว่ารัฐ หรือให้ทุนเอาจารย์ไปศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศ หรือส่งไปอบรมเพื่อหา ประสบการณ์ พยายามให้ขวัญและกำลังใจ หรือให้สวัสดิการอื่น ๆ เช่น บางสถาบันมีการ โบนัสพิเศษแก่อาจารย์ที่ทำงานเกินกว่า 5 ปี หรือบางแห่งยอมให้เอาจารย์ที่เกษียณอายุ ได้ เป็นต้น สถาบันอุดมศึกษา เอกชนในต่างจังหวัด ก็พยายามดึงคนในท้องถิ่นมาเป็นอาจารย์ นอก จากนี้ ปัญหาที่น่าสนใจอีกปัญหาคือ อาจารย์ที่ไม่ได้เรียนวิชาตรูมา จะไม่ให้ความสนใจเป็นเหตุ ภาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ได้ ซึ่งเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อสังคมด้วย

อีกปัญหาหนึ่งคือ คุณวุฒิของอาจารย์ตามข้อกำหนดของกรมการศึกษาลัย และประเภทวิชาดี ของอาจารย์ ทำให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนต้องขาดจำกัดในการสรรหาอาจารย์บางสาขา รวมทั้งอัตราส่วนอาจารย์มีเศษกับอาจารย์ประจำ ซึ่งอาจารย์พิเศษที่สถาบันอุดมศึกษา เอกชน ต้องการมากในการรักษามาตรฐานการศึกษา แต่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็ยังไม่ค่อยมีนโยบายที่แน่ ชัดในการให้ความช่วยเหลือด้านนี้ เป็นเพียงการติดต่อกันส่วนตัว ซึ่งบางกรมการศึกษาลัยทำให้ การสนับสนุน และเรื่องกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ควรจะดูที่คุณภาพมากกว่าปริมาณจำนวนอาจารย์

นอกจากนี้ อาจารย์ที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน จะมีความรู้สึกดีน้อยกว่าอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งสภาพในสังคม ความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงทำให้อาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนจะต่อว่าอัตราที่จ้างของตนเองให้มีคุณภาพมากขึ้น และต้องลงทุนสูงให้ อาจารย์รักสถาบัน มีความภูมิใจในสถาบัน เพื่อให้เอาจารย์มีใจเข้าร่วม มีอุดมการณ์เพื่อสังคม จึง จะช่วยพัฒนาวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนให้มีประสิทธิภาพได้

2.1.5 จำนวนนักศึกษา

ตารางที่ 16 จำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำแนกตามระดับที่เรียน

สถาบัน	จำนวนนักศึกษา			รวม
	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	อนุปริญญาตรี	
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	126	12,484	-	12,610
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	277	8,859	-	9,136
สถาบันเทคโนโลยีสังคม	460	2,009	-	2,469
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	70	4,220	2,322	6,612
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	154	8,206	-	8,360
วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ	203	6,327	-	6,530
วิทยาลัยเซี่ยงไฮ้เทคโนโลยี	15	682	1,912	2,609
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	81	3,446	2,585	6,112
มหาวิทยาลัยพายัพ	9	3,450	-	3,459
วิทยาลัยแสงธรรม	-	257	-	257
วิทยาลัยศรีวิสาข	-	733	-	733
วิทยาลัยพิวเจียว	-	200	-	200
วิทยาลัยคริสเตียน	-	179	-	179
วิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	-	490	-	490
วิทยาลัยศรีโสภณ	-	230	-	230
วิทยาลัยสยามบัณฑิต	-	111	-	111
วิทยาลัยรังสิต	-	2,740	-	2,740
วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์	-	182	-	182
วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย	-	103	-	103
วิทยาลัยมิชชั่น	-	113	-	113
วิทยาลัยภาคกลาง	-	479	-	479

สถาบัน	จำนวนนักศึกษา			รวม
	ปริญญาโท	ปริญญาตรี	อนุปริญญาตรี	
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์	-	678	-	678
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร	-	67	-	67
วิทยาลัยโพนพิสัย	-	104	-	104
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ	-	201	-	201
รวม	1,395	56,550	6,819	64,764

ที่มา : รายงานประจำปีกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2531

จากตารางที่ 16 พบว่า มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นสถาบันที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดถึง 12,610 คน รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาฒ์ 9,136 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 8,360 คน มหาวิทยาลัยศรีปทุม 6,612 คน วิทยาลัยโพนพิสัย 6,530 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 6,112 คน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3,459 คน วิทยาลัยราชภัฏ 2,740 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีอาณานิคม 2,609 คน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2,469 คน วิทยาลัยศรีวิไล 733 คน วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 678 คน วิทยาลัยวิชาการศึกษา 490 คน วิทยาลัยภาคกลาง 479 คน วิทยาลัยสงขลานครินทร์ 259 คน วิทยาลัยศรีโพนทอง 230 คน วิทยาลัยเกษตรศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ 201 คน วิทยาลัยกวีเจริญ 200 คน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสกลนคร 182 คน วิทยาลัยศรีสะเกษ 179 คน วิทยาลัยวิเศษ 133 คน วิทยาลัยสยามกษัตริย์ 111 คน วิทยาลัยโพนพิสัย 104 คน วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร 67 คน

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะได้เข้าศึกษาต่อของสถาบันอุดมศึกษา นอกนั้น เพราะรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา นอกนั้น ได้จากค่าเล่าเรียนที่เก็บจากนักศึกษา นักศึกษาที่มีจำนวนมาก สถาบันก็จะมีความได้มาก ก็จะมีเงินอุดหนุนที่จะสามารถพัฒนาสถาบันได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารระดับสูงโดยทราบดีว่าวิทยาลัยเอกชนได้มีเงินว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จะมีรายได้ได้มี ความจะมีนักศึกษาอย่างน้อย 3,000 คนขึ้นไป ซึ่งได้ส่งให้บุคคลเหล่านั้นทราบว่า จะสร้างให้มีเงินจมนักศึกษามา รวมเป็นจำนวนมากถึง 3,000 คน อย่างน้อยก็ต้องให้เวลา

10 ปี ในทวารสร้างศรัทธาให้กับนักศึกษา ให้เกิดความเชื่อถือ เพราะคำนิยมของนักศึกษา จะเลือกสถานี่อุดมศึกษาของรัฐก่อนเอกชน เลือกสถานี่อุดมศึกษาในกรุงเทพก่อนต่างจังหวัด ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าสถานี่อุดมศึกษาของรัฐมีชื่อเสียงกว่า มีที่ตั้งดีกว่า มีเงินดีกว่า เพราะฉะนั้น นักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถานี่อุดมศึกษาเอกชน จึงเป็นพวกที่ฉลาดจากผลการสอบ นักศึกษาที่ในสถานี่อุดมศึกษาของรัฐ ยกเว้นบางแห่งที่ก่อตั้งมานาน มีชื่อเสียง จะไม่ลงทะเบียนเข้าศึกษา แต่ก็เป็นส่วนน้อยและเป็นสถานี่ที่อยู่ในกรุงเทพ เป็นส่วนใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้ถ้าให้สถานี่อุดมศึกษาเอกชนบางแห่งรับนักศึกษาไม่ได้ตามเป้า รวมทั้งมีนักศึกษาลงกลางระดับมัธยม เพราะไม่มีทุนเรียน เนื่องจากค่าใช้จ่ายในสถานี่อุดมศึกษาเอกชนสูงกว่าของรัฐ รวมมาเรียนในสถานี่อุดมศึกษาเอกชนแล้วดรಾವเพื่อรอการสอบเข้าสถานี่ของรัฐ หรือเรียนไม่ไหวตกลอก และทบทวนมหาวิทยาลัยยังจำกัดจำนวนรับ ซึ่งเมื่อมีนักศึกษาลงกลางถึงขั้นทำให้มีนักศึกษาลดลง รายได้ก็ลดลง ทำให้เกิดปัญหาตามมาอีก

นอกจากนี้ สถานี่อุดมศึกษาทั่วประเทศมีเกือบ 500 แห่ง ทำให้เกิดความแอ่งกับชั้นในทวารแข่งตัวผู้เรียนในวัยเดียวกันคือ 18 - 22 ปี และคำนิยมที่นักศึกษาเชื่อถือสถานี่อุดมศึกษาของรัฐมากกว่า ยิ่งทำให้สถานี่อุดมศึกษาเอกชนประสบปัญหาหนักทั้งไม่ได้ผู้เรียนตามเป้าหมายแล้ว ยังได้นักศึกษาที่ไม่มีคุณภาพประสิทธิภาพเท่าที่ควร ก็เลยทำให้มีนักศึกษาขาดความภูมิใจในสถานี่ ไม่มีความผูกพันในสถานี่ เพราะไม่มีโอกาสในทวารสร้างชื่อเสียง สร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการ ผู้บริหารสถานี่อุดมศึกษาเอกชนในภูมิภาคได้ให้ทัศนะว่า ด้วยเหตุนี้ทำให้มีนักศึกษาขาดความกระตือรือร้น ไม่มีระเบียบวินัย ไม่มีภาวะพัฒนาทางความคิด ยิ่งทำให้คุณภาพของสถานี่ก็ค่อยๆลดลงไป ซึ่งเป็นสิ่งที่สถานี่อุดมศึกษาเอกชนต้องทบทวนแนวทางแก้ไข ความจริงจำนวนตัวเลข 3,000 คนนี้ มีสิทธิ์ตายตัว เพราะขึ้นอยู่กับตัวแปรอีกหลายตัว เช่น จะเก็บค่าเล่าเรียนได้สักเท่าไร มีองค์การต่างชาติ หรือองค์กรสาธารณกุศล หรือค่าสมาชิกชั้นสูงหรือไม่ ตลอดจนค่าใช้จ่ายภายในสถานี่อาจจะแตกต่างกันตามการผลิตในแต่ละสาขาวิชา และอำนาจการจ่ายของตัวมารับการศึกษา ถ้าสามารถจ่ายได้มาก ตั้งในทวารเรียนการสอบที่เป็นที่ต้องการอย่างมากในสายแพทย์ศาสตร์ อาจเก็บค่าเล่าเรียนได้ถึง 1 ล้านบาทตลอดระยะเวลาการศึกษา 6 ปี

สรุปแล้ว ใช้จ่ายภายในสถานี่อุดมศึกษาเอกชน มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสถานี่อุดมศึกษาเอกชนมากทั้งเรื่องวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เจตนาในการก่อตั้งของเจ้าของ หลักสูตรที่ตอบตนเองต่อความต้องการของสังคม ความร่วมมือในเจ้าอุปการเผื่อแผ่

สถานที่ อาจารย์ และจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน เป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้าของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในการที่จะดำเนินงานต่อไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2.2 ปัจจัยภายนอกสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ประกอบด้วย

- 2.2.1 ทบวงมหาวิทยาลัย
- 2.2.2 หน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ
- 2.2.3 สังคม
- 2.2.4 เศรษฐกิจ
- 2.2.5 ประชากร

2.2.1 ทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานโดยตรงที่รับผิดชอบสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในการควบคุมดูแลให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนดำเนินการ ได้อย่างมีมาตรฐาน ตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พ.ศ. 2522 หมวด 2 คณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษา เอกชนซึ่งประกอบด้วยปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 25 ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่พระราชบัญญัติกำหนด ให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถาบัน
2. ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรี ในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการรับรอง
  - (ก) มาตรฐานการศึกษาและ
  - (ข) วิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
4. พิจารณาหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
5. พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับกาแต่งตั้งผู้มีวิชาวินิจฉัยและคณะกรรมการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

6. พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการเสนอให้ปริญญาตรีต่อผู้สำเร็จศึกษานับ
อุดมศึกษาเอกชน

7. ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบัน

เรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องที่ทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ได้มีบทบาทใด ๆ เป็นตัวกลางของ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นส่วนที่มีส่วน
มีความพร้อม มีฐานะเทียบเท่ากับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยมีการ
กำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในการจัดตั้งสถาบัน ประกอบไปด้วย

1. ชื่อ
2. เครื่องหมายของวิทยาลัยเอกชน
3. วัตถุประสงค์
4. ที่ตั้งและทำเลที่ตั้ง
5. บริเวณ
6. อาคาร
7. อุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับที่ตั้งบริเวณและอาคาร
8. โครงการจัดการศึกษา
9. มาตรฐานการรับเข้าศึกษา
10. หลักสูตร
11. การวัดผล
12. ห้องสมุด
13. อุปกรณ์การศึกษา
14. จำนวน วิชาที่เพิ่มเติมและวิจัยอื่นที่จะใช้ในการจัดตั้ง
15. กฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติของวิทยาลัยเกี่ยวกับผู้สอน
16. กฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติของวิทยาลัยเกี่ยวกับเข้าศึกษา
17. การเข้าเป็นศิษย์ของสถาบันอื่นทั้งในและต่างประเทศ

จะพบว่า ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีกฎระเบียบต่าง ๆ ในการจัดตั้งวิทยาลัยเอกชน
เพื่อให้วิทยาลัยมีความพร้อมในการดำเนินการทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ไม่เกิดปัญหาในการดำเนินการ
การระงับขาดต่อไป

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันอุดมศึกษา เอกชน ในการควบคุมดูแลสถาบันให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในสังคม ใน เรื่องการควบคุมดูแลและกฎระเบียบต่าง ๆ นั้น ทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อช่วยเหลือนัก สถาบันอุดมศึกษา เอกชน แต่สถาบันอุดมศึกษา เอกชนมองเห็นว่า เป็นการควบคุมมากกว่าช่วย เหลือสนับสนุน เป็นการสกัดกั้นความเจริญเติบโตของสถาบัน ทั้งนี้เกิดความไม่พอใจที่ไม่ตรงกัน ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เอกชนและทบวงมหาวิทยาลัย

สถาบันอุดมศึกษา เอกชนคิดว่าทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการต่อไปนี้

1. ให้มาตรฐานของรัฐมาเป็นเกณฑ์
2. ใช้นโยบายที่ชัดเจน ไม่มีทิศทางที่แน่นอนว่า จะช่วยแบ่งเบาภาระใดในเรื่องใด รวมทั้งไม่มีความจริงใจ
3. กฎเกณฑ์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนเหลื่อมล้ำกัน เช่น การรับรองมาตรฐาน ตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น
4. กฎระเบียบต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจ
5. ไม่มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติให้ทันสมัย
6. กฎระเบียบต่าง ๆ มีขั้นตอนมากเกินไป ทำให้เสียเวลา และขาดความต่อเนื่องตัว ในการดำเนินงาน
7. มองสถาบันอุดมศึกษา เอกชนว่าเป็น สถาบันประเภทรอง ไม่ให้เกียรติสถาบัน อุดมศึกษา เอกชน
8. ตั้งสถาบันขึ้นมาแข่ง และปล่อยให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชน ลงเกิดขึ้นมา ก่อให้เกิดการแข่งกันสูง แย่งตัวผู้เรียนกัน และเกณฑ์การขอลงทุนกิจการจึงตั้งกะจะรวม

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนยังเสียเปรียบเพราะถูกควบคุมด้วยหลายกฎหมาย ทั้ง พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชนหลายฉบับแรงจูงใจ ซึ่งผู้บริหารระดับสูงของสถาบัน อุดมศึกษา เอกชนก็โต้แย้งว่าทบวงมหาวิทยาลัยควรจะ

1. ความคุมในเชิงกระบวนกรมากกว่าควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งควรจะให้อิสระ และควรส่งเสริมมากกว่าควบคุม ควรจะดูแลให้รักษาคุณภาพได้เท่าที่จำเป็น
2. ควรให้อิสระในการกีดกัน ส่วนวิจัยเชิงความ เป็นจริงมีจุดยึดที่ได้เป็นได้ อยู่แล้ว
3. ควรจะช่วยเรื่องเงินกู้ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและการ จัดตั้งกองทุนพัฒนาสถาบันฯ ซึ่ง ขณะนี้ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนพัฒนาสถาบันฯแล้ว

4. การรวมการทบทวนมหาวิทยาลัย - ควรจะต้อง เป็นที่ยอมรับของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนและดำเนินการอย่างมีหลักการ อย่างจริงจัง
  5. ควรชี้แจงแผนแม่บท และดำเนินการตามแผนแม่บท เพื่อไม่ให้เกิดความเป็นที่ถ้อย
  6. ควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้เปิดสอนในสาขาใหม่โดยความร่วมมือของเวลา และอย่างทันเวลา
  7. ต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่ก่อตั้งสถาบันอุดมศึกษา นอกเหนือไปตรงกับ โภการขอจัดตั้งและให้มีความพร้อมจริง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภายหลัง
  8. ควรช่วยเหลือเรื่องการผลิตบัณฑิตต่าง ๆ และเรื่องอัตราค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้เป็นราคาพิเศษ
  9. ควรส่งเสริมวิชาซึ่งต่าง ๆ และสนับสนุนบุคลากร ให้ได้พัฒนาโดยวิธีที่ดีขึ้น ๆ
  10. ควรมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติทุก 10 ปี เพื่อให้ทันสมัยอยู่กับ
ทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้พยายามช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษา เอกชนต่าง ๆ ใน
เรื่องเหล่านี้ คือ
    1. กำลังหาทางช่วยเหลือเรื่องภาคีต่าง ๆ
    2. จำกัดรับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยให้มีเกณฑ์สมัคร เพื่อได้
สถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่ศึกษา วิชาเอกขึ้น
    3. ทบวงมหาวิทยาลัยเองพยายามทำหน้าที่ดูแลดูแลภาคีต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยครูมุ่งหมาย
เพื่อให้ภาคีนี้เกิดความมั่นคง มีไว้ต้องการควบคุม
- จะเห็นได้ว่าประเด็นต่าง ๆ ตามที่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชนต้องการนั้น มี
แนวโน้มว่าจะ ไม่เกิดขึ้นได้โดยง่าย เพราะจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออย่างภาคีจากสถาบันอุดม
ศึกษาของรัฐ และอื่น ๆ ซึ่งมีประมาณเกือบ 500 แห่ง (ตารางที่ 17) ซึ่งต่างก็อยู่ใน
ตลาดการแข่งขัน และต้องการการแข่งขัน เพราะความอยู่รอดและความเจริญของ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐหลายแห่งจะอยู่ที่การรับจำนวนนักศึกษาเป็นที่ยอมรับ มหาวิทยาลัย
รวมต่างแห่ง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และวิทยาลัยครูทั้งหลาย นี้จะได้อีกต่อไป

2.2.2 หน่วยงานการศึกษาอื่น

ตารางที่ 17 จำนวนสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทและสังกัด ปี 2530

สังกัด	จำนวน
<u>ทบวงมหาวิทยาลัย</u>	40
1. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	16
- มหาวิทยาลัย/สถาบันจำกัดรับ*	14
- มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ	2
2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	24
- มหาวิทยาลัย/สถาบันเอกชน*	7
- วิทยาลัยเอกชน	17
<u>กระทรวงศึกษาธิการ</u>	433
3. วิทยาลัยของรัฐ	224
- กรมอาชีวศึกษา	159
- วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา*	1
- กรมการฝึกหัดครู	36
- กรมศิลปากร*	11
- กรมพลศึกษา	17
4. โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	209
- สช.	209
รวมทั้งสิ้น	473

ที่มา: กองนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ
หมายเหตุ: *ไม่แยกวิชาเขต

จากจำนวนสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ จะมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 16 แห่ง และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 433 แห่ง ซึ่งทั้งหมดนี้มีอยู่ 3 สถาบันที่มีผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัยครู 36 แห่ง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

1. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยเปิดแบบตลาดวิชา เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่จำกัดจำนวนรับนักศึกษา ต่อมาเริ่มถูกเรียกว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงเป็นเป้าหมายของนักศึกษาที่พลาดจากการเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งในปี พ.ศ. 2514 เป็นปีที่ก่อตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีผลกระทบถึงจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีจำนวนลดลงมาก ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องพยายามหาทางแก้ไข จึงได้เข้าศึกษาตามที่ต้องการ

2. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดแบบการสอนทางไกล แต่เดิมที่ก่อตั้งมีเป้าหมายผู้เรียนเพื่อผู้ที่ทำงานแล้ว ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2521 จึงเป็นที่ก่อตั้งจึงยังไม่มีผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากนัก แต่ปัจจุบันนโยบายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เปลี่ยนไปเป็นการกระจายโอกาสการศึกษาให้แก่คนทุกชนชั้นทุกวัย โดยมีโอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงเป็นสถาบันผลิตแรงงานในวัย 18 - 22 ปี เรียนด้วย นี้อาจจะไม่ที่สอดคล้องตาม

3. วิทยาลัยครู แต่เดิมวิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสายวิชาสังครุ แต่เนื่องจากการเร่งผลิตครูขึ้นก็ต้องการ ความร่วมมือกับโรงเรียนวิชาสังครุจึงปรากฏขึ้นในแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 วิทยาลัยครูจึงได้ขยายบทบาทตัวเองโดยการเปิดสอนสายวิชาการศึกษาซึ่งตรงกับความต้องการของท้องถิ่นจนกระทั่งมีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ในปี พ.ศ. 2527 ซึ่งอนุมัติให้วิทยาลัยครูเป็นสอนในสายวิชาการศึกษาได้ จึงทำให้มีผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเฉพาะสถาบันที่อยู่ในตัวจังหวัดคือวิทยาลัยครู เพราะวิทยาลัยครูมีอยู่ถึง 36 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศ และเปิดสอนในสายสังครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และศึกษาดุริยางค์เช่นเดียวกัน และศักยภาพในการขยายสาขาวิชา ไปสู่สิ่งที่มีตลาดต้องการได้เช่นกัน แม้ว่าจะไม่มีความพร้อมทำสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางแห่ง แต่ก็ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและทำให้จำนวนในการศึกษาเล่าเรียนถูกกว่า จึงมีผลกระทบต่อในการแย่งตัวนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก

ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดจะมีปัญหาในเรื่องการแย่งตัวนักศึกษา กับวิทยาลัยครู และยังมีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐขึ้นใหม่ใกล้กับ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในบางแห่งด้วยแล้ว ทำให้เกิดปัญหาใหม่ เรื่องที่รับนักศึกษา ไม่ได้ตามแผน แต่ก็มีข้อดีในเรื่องการขอความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งใน เรื่องอาจารย์ การใช้อุปกรณ์อาคารสถานที่ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีคุณภาพมากขึ้น แต่ก็ยังมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องพยายามสร้างชื่อเสียง สร้างคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่นด้วย ซึ่งสัมพันธ์ภาพของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเอง ถ้ามีคุณภาพที่ดีเยี่ยม ไม่ผิดลหุระณณ์ แต่มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดส่วนใหญ่ เป็นสถาบันที่ก่อตั้งใหม่ บางแห่งเติบโตมาจากระดับ ปวช. และ ปวส. ความเชื่อสืบของตจจึงยังติดว่าเป็นสถาบันการศึกษาในระดับชั้น

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่เกิดขึ้น ถ้ามีการประสานงานกันใหม่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผสมในด้านจัดการศึกษา สถาบันการศึกษาควรจะมีบทบาทในการวางแผนไม่ให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เปิดสอนสาขาที่ซ้ำซ้อน ทำให้เกิดความสิ้นเปลือง ควรจะเป็นผู้ประสานงานให้เกิดความร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกันกับการพัฒนาประเทศ

2.2.3 สังคม

จากการศึกษาสภาพสังคม ในการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของทง. โยทศวรราชธานี (สำนักงาตคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2530 : 123) พบว่า สภาพสังคมไทยซึ่งแต่เดิมเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ทำนา ทำป่าไม้ เลี้ยงสัตว์และประมง มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยกำลังพัฒนาไปโดยชุมชนสังคมอุตสาหกรรม และวิชนวนิยมที่จะพัฒนาด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น สถาบันสังคมและวัฒนธรรมของไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมเมืองและอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่จะเริ่มมีการผสมผสานวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ในอนาคต อัตราการเพิ่มของประชากรจะลดลงแต่ยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตในเมืองจะเลวลง แนวคิดและปรัชญาการศึกษาจะยังคงดำเนินไปตามแนวจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เชื่อว่าจำเป็นต้องมีควมสมดุลกันกับการดำเนินการทางด้านเทคโนโลยี แต่ต้องมีการเรียนรู้ในการศึกษาเรียนรู้ทั้งไปทางด้านสังคมและมนุษยศาสตร์ด้วย .

ในเรื่องสภาพสังคมมีผลต่อการศึกษาคือ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา จะมีการกระจายโอกาสอย่างเป็นธรรมและความเสมอภาคทางการศึกษาคณะานการศึกษา ความสอดคล้องระหว่างการศึกษาับสภาพแวดล้อม ความสอดคล้องภายในระบบการศึกษาจะมีมากขึ้น

ในภาพรวมทบทวนว่า ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 มีแนวโน้มการปรับแผนทางการวางแผนและนโยบายการพัฒนาระบบการศึกษา โดยจะมีการปรับแผนในทศวรรษ 2 - 3 ปี และจะพิจารณาภาพกว้างมากขึ้น โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจสังคม ส่วนในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากที่สุดคือ ความต้องการการศึกษาแบบต่อเนื่องตลอดชีวิตจะมีมากขึ้น (LIFE-LONG EDUCATION)

จุดเน้นของแผนพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 คือ การศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรม ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 คือ การกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากที่สุดคือ การขยายโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

ในเรื่องโครงสร้างทางการศึกษา จะมีแนวโน้มในการขยายการศึกษาภาคบังคับจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือขยายลงมาจนถึงระดับก่อนประถมศึกษา มีความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกกระบวนโรงเรียนมากขึ้น โดยจะมีการจัดให้คู่ขนานกันและมีเอกภาพมากขึ้น มีการกระจายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมมากขึ้น และจะเห็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว สภาส่งเสริมไทย โดยภาคเอกชนจะมีแนวโน้ม เป็นเศรษฐกิจแบบสังคมอุตสาหกรรมและบริวารมากขึ้น ความสำคัญสองภาคเกษตรจะลดลง ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมและบริวารเข้ามาแทนที่ อุตสาหกรรมที่จะเข้ามามีบทบาทสำคัญโดยระบบเศรษฐกิจสองประเภทไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมเหมืองแร่และปิโตรเลียม อุตสาหกรรมเครื่องอุปโภคบริโภคและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการต่อสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในการผลิตนวัตกรรมที่ตรงกับความต้องการประเทศ

ในเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาทุกระดับจะปรับหลักสูตรในลักษณะผสมผสานเข้ากันวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาตัวคนวัฒนธรรม จริยธรรมมากขึ้น แนวคิดและปรัชญาการศึกษา ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทยมากกว่าเลียนแบบต่างประเทศ การศึกษาจะมีแนวทางเป็นการศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม

จากการศึกษาสำรวจแนวคิดอุดมศึกษา ตามโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาวทศวรรษมหาวิทยาลัย (ทศวรรษมหาวิทยาลัย 2532 : 38 - 39) พบว่า คณะกรรมการส่งเสริมและสนับสนุนที่ต่อสถาบันอุดมศึกษา เพื่อ

1. สถาบันอุดมศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาคนเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2. การตั้งสถาบันอุดมศึกษาใหม่จะต้องใช้ที่ความ เป็นเลิศทางวิชาการของสถาบัน เพื่อให้สามารถดึงดูดนักศึกษาตลอดจนรับนักศึกษาจากต่าง ๆ ทั่วได้
3. รูปแบบการเรียนการสอนในอนาคตจะเป็นระบบทางไกลที่ผสมผสานเทคโนโลยี โทรคมนาคมและการสื่อสารให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น
4. สถาบันครอบครัวในสังคมที่พ่อแม่ไม่มีเวลาเลี้ยงดู สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นที่พึ่งในการหล่อหลอมเยาวชนในเชิงวัฒนธรรม ซึ่งโดยภาวะนี้ การวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว จะต้องมุ่งสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นในสถานแวดล้อมของมหาวิทยาลัย
5. ในขณะที่พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวต่อไป รวดเร็ว ๆ นี้ จะต้องมุ่งให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ภายใต้สภาพการ และแนวโน้มทางการศึกษาได้โดยมุ่งตรง รักษาศักดิ์ศรีและค่านิยมความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้จะต้องมุ่งป้องกันสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ไว้ให้ได้ ภายใต้สภาพความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าว

2.2.4 เศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า บทบาทการผลิตด้านอุตสาหกรรมและบริการจะมีบทบาทมากขึ้น ภาคเกษตรกรรมของประเทศไทย มีแนวโน้มเป็นเกษตรกรรมที่รวมกันหรือถึงอุตสาหกรรมภาคอื่น อัตราการขยายตัวของภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ก้าวหน้าภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยของภาคเกษตร ตั้งแต่ปี 2516 - 2527 มีเพียงร้อยละ 4.55 ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 8.65 นอกจากนี้โครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรตั้งแต่ปี 2525 จนถึงปี 2544 เป็นต้นไป จะมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ กล่าวคือในปี 2525 โครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรกรรม มีอัตราร้อยละ 21.3 ปี 2544 ลดเหลือร้อยละ 16.6 ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรม (รวมทั้งเมืองเก่าและสิ่งก่อสร้าง) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25.6 ในปี 2525 เป็นร้อยละ 27.4 ในปี 2534 และจะเพิ่มเป็นร้อยละ 29.8 ในปี 2544 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2530 : 110 - 111)

จากการศึกษาสถานแวดล้อมอุดมศึกษา ตามโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว มหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย 2532 : 39 - 40) พบว่า ผลกระทบของสภาวะเศรษฐกิจต่อสถาบันอุดมศึกษาคือ

1. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสนองรับความต้องการของเศรษฐกิจที่เน้นการขยายตัวทางอุตสาหกรรม และจะต้องโอนผู้มภาคเกษตรกรรมไว้ด้วย

2. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปรับตัวในเรื่องการผลิตกำลังคน ให้ทันต่อความต้องการจากพร้อมทั้งพัฒนากำลังคนให้เข้า ไปอยู่ในระบบการทำงานและให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

3. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องรับหน้าที่หลายด้าน ด้านหนึ่งคือการผลิตบัณฑิตที่มีความอ่อนด้อยในสังคม ทั้งนี้ ผู้วางแผนจะต้องไม่มุ่งแต่ความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ จะต้องระวังในเรื่องสมรรถนะทางสังคม สิ่งแวดล้อมที่จะเสื่อมโทรมลงด้วย

4. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องช่วยพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยในด้านการผลิต ความสามารถในภาวแข่งขัน การจัดการ ตลอดจนการเจรจาต่อรองต่าง ๆ โดยเรื่องเกี่ยวกับการส่งออกโดยยึดตลาดโลกเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สามารถรักษา สัมพันธภาพทางเศรษฐกิจไว้ให้ได้

5. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสนองตอบต่อการพัฒนาความเจริญใน สดการผลิตต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้นจะต้องอาศัยรูปแบบการพัฒนากี่หลากหลายในภาวกับปัญหาไม่ยึดติดกับรูปแบบใดในรูปแบบหนึ่ง เช่น เขตอุตสาหกรรมสาขารองเท้าและวันออก กับ เขตเกษตรวิสัยอันย่อมมีความต้องการกำลังคนและรูปแบบการแก้ปัญหาที่ต่างกัน

6. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องระวังผลกระทบในเชิงการเมืองและวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ด้วย

7. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องขยายตัวต่อไป นี้คือองอาจพัฒนาระบบของสถาบันที่หลายหลาย โดยอิงพฤติกรรมในเชิงแรงงานของประเศสาขากลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสำคัญ อุดมศึกษาคงจะมีความเหมาะสมเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น ในขณะที่สถาบันที่เดิมมุ่งไปโดยยึดความรู้อย่างขวาง มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือพื้นฐานด้านอื่น ๆ ที่จะช่วยให้สามารถปรับตัวต่อการทำงานได้อย่างรวดเร็ว

สภาพเศรษฐกิจที่กำลังเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ในขณะดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถตนเองไม่ได้ทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัด เช่น ด้านการมีส่วนในการ "โยกย้ายภาคเกษตรกรรม" เอาไว้ การแก้ปัญหาความอ่อนด้อยทางภาคเกษตร ทั้งนี้อาจรวมถึง การพัฒนาภาคเกษตรด้วยวิธีการเมือง การผลิตธุรกิจบริการตั้งแต่เดิม แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะมีให้ยกย่องอย่างมากทางด้านการศึกษาแบบอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ การบริการสำหรับผู้ใช้ และอื่น ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางระบบอุตสาหกรรม ธุรกิจด้านบริการทั้งหลายก็ช่วยให้ความสัมพันธ์ร่วมมือในระบบผลิตกันติดมากขึ้น

2.2.5 ประชากร

ตารางที่ 18 ประมาณการจำนวนประชากรทั้งหมดและประชากรในกลุ่มอายุ 18 - 24 ปี
ปี 2530 - 2545

หน่วย : 1,000 คน

ปี พ.ศ.	ประชากรรวม	กลุ่มอายุ 18 - 21 ปี	กลุ่มอายุ 22 - 24 ปี	รวม 18 - 24 ปี
2530	53,605	4,733	3,297	8,030
2531	54,536	4,802	3,399	8,201
2532	55,448	4,860	3,485	8,345
2533	56,340	4,904	3,554	8,458
2534	57,196	4,900	3,580	8,480
2535	58,040	4,900	3,603	8,503
2536	58,874	4,899	3,622	8,521
2537	59,695	4,905	3,638	8,543
2538	60,506	4,912	3,650	8,562
2539	61,312	4,931	3,646	8,577
2540	62,102	4,949	3,644	8,593
2541	62,879	4,961	3,647	8,608
2542	63,641	4,972	3,652	8,624
2543	64,389	4,980	3,661	8,641
2544	65,138	4,999	3,693	8,692
2545	65,865	5,007	3,719	8,726
อัตราเพิ่ม				
เฉลี่ยต่อปีร้อยละ	1.38	0.38	0.81	0.56

ที่มา : การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย 2523 - 2558 สำนักงบประมาณและกรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตารางที่ 18 พบว่าจำนวนประชากรในวัย 18 - 24 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2530 - 2545 ยังมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นคือ ในปี พ.ศ. 2530 ประชากรวัย 18 - 24 ปี มีประมาณ 8,030,000 คน ปี พ.ศ. 2545 ประชากรในวัย 18 - 24 ปี มีเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 8,726,000 คน และจากภาวะศึกษาสถานแวดล้อมอุณหภูมิต่ำ ตามโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ระยะยาว มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัย 2532 : 5 - 6) ได้ศึกษาในทางสร้าง ประชากรพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยจะมีจำนวนประชากรในวัยแรงงานและวัยสูงอายุ มากขึ้น ในขณะที่ ประชากรวัยเรียน (4- 24 ปี) จะมีสัดส่วนและจำนวนลดลง แต่จำนวน ประชากรในวัยเรียนที่มีแนวโน้มลดลงนั้น จะยกเว้นกลุ่มเพศชายและภาคใต้ ซึ่งยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจนถึงปี พ.ศ. 2545

ประชากรในวัยเรียนที่ลดลงนี้ เมื่อแบ่งตามกลุ่มอายุจะเห็นว่ากลุ่มที่มีสัดส่วนลดลงคือ กลุ่มช่วงอายุ 4 - 15 ปี ส่วนกลุ่มอายุมัธยมศึกษาตอนปลาย (16 - 18 ปี) และกลุ่มอุดมศึกษา (19 - 24 ปี) จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนประชากรกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบ ที่มาจากนโยบายคุมกำเนิด

ประชากรในวัยแรงงานในช่วงอายุ 20 - 59 ปี มีสัดส่วนและจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากจำนวนประชากร 23.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2528 เป็นประมาณ 38.7 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2548

ประชากรสูงอายุในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนและจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เช่นกัน จากจำนวนประมาณ 2.9 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2528 เป็นประมาณ 5.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2548

จำนวนประชากรโดยส่วนรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ ตัวชี้วัดการเพิ่มเฉลี่ย ประมาณร้อยละ 1.4 โดยจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 51.1 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2528 เป็นประมาณ 68.2 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2548

แนวโน้มจำนวนเด็กวัยเรียนยังไม่ปรากฏข้อสรุปที่ชัดเจน เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ อัตราการเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม อย่างไรก็ตาม ถ้ายึดตามสมมติฐานว่า อัตราการเข้าเรียนจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแล้ว จำนวนเด็กวัยเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเพิ่มขึ้นจาก 1.8 ล้านคน เป็น 2.8 ล้านคน ในช่วงปี พ.ศ. 2529 - 2544 โดยจำนวนเด็กวัยเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเพิ่มขึ้นจาก 6 แสนคน เป็น 9 แสนคน ในช่วงเวลาเดียวกัน

จากจำนวนประชากรที่มีการเปลี่ยนแปลงนี้ จะมีผลกระทบต่ออุดมศึกษาในระยะยาว
คือ

1. อุดมศึกษาจะต้องหาที่เรียนเพิ่มขึ้นประมาณ 50 % สำหรับจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึงอุดมศึกษายังขยายตัวต่อไปได้
2. รัฐควรให้ เอกชน เข้ามารับบทบาทในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
3. โดยที่จำนวนนักเรียนชั้นประถมและมัธยมศึกษาขั้นแนว ไหมลดลง รัฐจึงอาจพิจารณาตั้งทรัพยากรบางส่วนจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ให้กับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อขยายปริมาณและขีดความสามารถให้ยิ่งขึ้น
4. ประชากรจะมีอายุยืนยาวขึ้น เนื่องด้วยบริการทางด้านสาธารณสุขและความรู้ความเข้าใจในการรักษาสุขภาพที่ดี อายุที่ยืนยาวที่ดี ความต้องการการศึกษาจะออกมาในรูปของการศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะคนอายุ 18 - 22 ปี ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในบางลักษณะวิชาการศึกษาจะไม่สามารถทำได้ในระบบมหาวิทยาลัยเปิด หรือการสอนแบบทางไกล หรือรูปแบบอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ปรากฏการณ์เหล่านี้ หากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีการรับรู้ หากทางจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่แล้ว การขยายตัวของการอุดมศึกษาก็เป็นไปได้มาก

สรุปแล้ว ปัจจัยภายนอกสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากที่สุดคือ หน่วยงานการศึกษาอื่น โดยเฉพาะวิทยาลัยครู จะมีผลกระทบต่อมากพอสมควร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายความร่วมมือ ความคล่องตัวในการปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และจำนวนประชากร รวมถึงความเข้าใจที่ตรงกันและการประสานงานที่ดีระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือทบวงมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ทิศทางของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอนาคต 15 ปีข้างหน้า ในเรื่อง
ของ

- 3.1 ความเป็นเจ้าของ
- 3.2 การลงทุน
- 3.3 การบริหาร
- 3.4 ความก้าวหน้าทางวิชาการ
- 3.5 เอกลักษณะของสถาบัน

3.1 ความเป็นเจ้าของ

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีความเป็นเจ้าของอยู่หลายรูปแบบแล้วแต่จะมองอย่างไร ยึดถืออะไรเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งพอจะสรุปได้เป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

รูปแบบที่ 1 แบ่งเป็นแบบธุรกิจ และแบบครอบครัว

รูปแบบที่ 2 แบ่งเป็นแบบเจ้าของคนเดียว กลุ่มบุคคล และมูลนิธิ

ซึ่งถ้าพิจารณากันจริง ๆ แล้ว ในรูปแบบที่ 2 ก็เป็นรูปแบบที่ 1 ด้วย เมื่อเจ้าของคนเดียว อาจจะเป็นธุรกิจ หรือครอบครัวก็ได้ กลุ่มบุคคลหรือมูลนิธิก็เช่นเดียวกัน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่จะเป็นแบบเจ้าของคนเดียว เพราะมีความคล่องตัวสูง ได้รับความลับได้ดี แต่เจ้าของจะต้องใส่ใจการบริหารการศึกษามาก ซึ่งจำกัดของเจ้าของคนเดียวคือ การระดมทุน และวัตถุประสงค์การก่อตั้ง ถ้าตั้งใจจริงและมีเงินทุนสูงผลก็จะพัฒนาไปได้

แบบกลุ่มบุคคล จะคล่องตัวในเรื่องทุนมากกว่า แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ การดำเนินงานแตกต่างกันต่าง ๆ จะอยู่ในรูปการรวมถวายเป็นหุ้นส่วนแต่จะล้าหลังกว่า เจ้าของคนเดียว ซึ่งทึบไม่เหมือนแบบธุรกิจ

แบบมูลนิธิ ได้เปรียบในแง่ภาพพจน์ และคล่องตัวในเรื่องทุน แม้ว่าจะระดมทุนแบบกลุ่มบุคคลไม่ได้ แต่ในเรื่องการบริหารจัดการได้มากกว่า แต่บางมูลนิธิก็ไม่มีบทบาทเท่าที่ควร และถ้าประกาศมูลนิธิเป็นประชาชนแล้วสถาบันผู้บริหารก็จะทำงานลำบาก ซึ่งมูลนิธิก็ทึบไม่เหมือนครอบครัว แต่ถ้าเป็นมูลนิธิทางศาสนา จะมีกองทุนระดมทุนมาก สถาบันนั้นก็จะมีประสิทธิภาพจริง

ถ้าเราแบ่งความเป็นเจ้าของเป็นแบบธุรกิจและครอบครัว

แบบครอบครัว จะมีระบบอาวุโส มีความเกรงใจ ทำให้การบริหารไม่เป็นรูปแบบมาตรฐาน แต่รู้สึกมีสงและอบอุ่น มีความคล่องตัวสูง แต่คนซึ่งมีความสามารถที่ไม่ได้เรียน ครอบครัวไม่มีโอกาสสามารถบริหารงาน คนในครอบครัวถ้ามีความสามารถก็จะดำเนินการไม่ได้ดี แต่ถ้าพัฒนาไปถึงจุดหนึ่ง เจ้าของต้องสูญตัวตามลาจากไป บุคคลเหล่านั้นไม่มีความสามารถในการดูแลเท่ากับบิดามารดา ธุรกิจอาจเสื่อมสลาย ขาดกิจการหรือแปรสภาพเป็นบริษัท หรือเป็นรูปแบบมูลนิธิต่อไป

แบบธุรกิจ ที่หวังกำไร คำนี้จึงถึงผลประโยชน์ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ดำเนินการแบบธุรกิจ คือ หวังกำไรทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันนั้นดำเนินการต่อไปได้ดี อย่างน้อยก็ต้องให้รายได้สูงกว่ารายจ่าย

การดำเนินการในแบบธุรกิจนั้น มีความคล่องตัวสูง และมีความเสี่ยงเพียงเล็กน้อยบ้าง หน่วยงานที่มีภาระจะตกได้สูงใหญ่ของตลาดหลักวงษ์ การขยายตัวจะเงินไม่ได้ แต่จะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลดีกว่า จะควบคุมการเติบโตของการอุดมศึกษาภาครัฐบาลที่ปัจจุบันได้รับการสนับสนุนถึงกว่าร้อยละ 80 ถ้าความต้องการ (DEMANDS) มีมากกว่าสิ่งที่สามารถนำเสนอ (SUPPLY) การบริการทางอุดมศึกษาที่จะมีราคาแพงขึ้น การลงทุนทางธุรกิจก็จะผู้ลงทุน หรือกำไร ทำให้มีตลาดขยายการลงทุน หรือขยายกิจการ

แบบมูลนิธิ หรือ NON PROFITTED ORGANIZATIONS น่าจะมีทางเป็นไปไม่ได้ ตามข้อได้เปรียบดังได้กล่าวมาแล้ว คือ ประการแรก สามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการอุดมศึกษา และปรัชญาอุดมการณ์เพื่อการศึกษามาก ประการที่สอง แม้เจ้าของผู้ก่อตั้งจะสูญหายตายจากไป แต่ก็จะมีระบบจัดตั้งที่คอยดูแลกิจการ สามารถสานต่อวิสัยทัศน์ภายใน และการยอมรับจากสังคม รวมถึงการจัดหาผู้บริหารงานบริหารจัดการได้ ประการที่สาม มีความสามารถในการระดมแหล่งทุนจากที่ต่าง ๆ ได้ไม่แพ้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และในที่สุดต่อไปคำนิยามการบริจาคเพื่อสถาบันการศึกษาจะมีเพิ่มขึ้น ประการที่สี่อย่างนี้ ถ้าผู้ความเป็นผู้มีอายุน้อยจะเพิ่มขึ้น การกำหนดนโยบายการกระตุ้นการบริจาค สามารถสอดคล้องมากขึ้นได้ จะทำให้สถาบันสามารถบริจาคเพื่อการศึกษามากขึ้น ประการที่สี่ มีความคล่องตัวในการดำเนินการมากกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งถ้าไม่มีภาระผูกพันแบบรัฐบาล ตลอดจนค่าตอบแทนต่าง ๆ ภายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแล้ว จะทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีประสิทธิภาพและความคล่องตัวกว่าเป็นอย่างมาก โอกาสการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็จะมีสูง

3.2 การลงทุน

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า การลงทุนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะแบ่งออกเป็น 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านอุปกรณ์การเริ่มการสอน อาคารสถานที่ และด้านพัฒนาบุคลากร ซึ่งในวิทยุที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีอยู่เห็นได้จากค่าหน่วยกิตของนักศึกษา จะเห็นว่าต้องการลงทุนในการพัฒนาสถาบันแล้ว ให้อิสระในวิธีลงค่าหน่วยกิต เพื่อ

ให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนดำเนินการ ได้ค้ำกับการลงทุนและสามารถขยายสาขาอื่น ๆ ได้

ในเรื่องการลงทุนทั้ง 2 ด้านนี้ ส่วนใหญ่แล้ว สถาบันอุดมศึกษา เอกชนจะลงทุนทางด้านอาคาร และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้พร้อมก่อนจึงจะพัฒนาบุคลากร เพราะเชื่อว่าเป็น การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ให้กับสถาบัน แต่บางสถาบันจะเดินเนื้ถาวรไปพร้อม ๆ กันใน อัตราส่วนที่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นกับความพร้อมของสถาบันและสาขาวิชาที่สนใจเป็นพิเศษ สถาบัน อุดมศึกษา เอกชนที่ต้องการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยหาอาจารย์ดี ๆ มาสอนก็จะให้ความสำคัญทางด้านพัฒนาบุคลากร

ทั้งนี้พอที่จะแบ่งสถาบันอุดมศึกษา เอกชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ก่อตั้งมานานแล้ว ซึ่งมีความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์อาคารสถานที่ จะหันมาพัฒนาบุคลากรเพิ่มมากขึ้น และกลุ่มที่ก่อตั้งใหม่ จะเน้นพัฒนาอุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้ครบถ้วนและทันสมัยก่อนจึงค่อยพัฒนาบุคลากร เพราะสามารถหาอาจารย์โดยการเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนได้

ปัญหาในเรื่องการลงทุนในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน คือ

1. ประสัมพันธ์ปัญหาการขาดทุน จำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียน ไม่สูงตามที่คาดหมาย
2. ค่าลงทุนไม่เข้าใจกระบวนการศึกษาจะมุ่งแสวงหากำไร และคิดว่าสามารถหา ผลกำไรตอบแทนได้สูงในเบื้องต้น
3. ในการลงทุนในการเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ จะเปิดสอนได้ในสาขาที่ลงทุน น้อย สาขาที่ต้องลงทุนสูง ถ้าเปิดสอนก็ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และเมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ก็ไม่ดึงดูด แก่ผู้เข้าเรียน
4. ความ เป็นเจ้าของบางรูปแบบมีปัญหาเรื่อง เงินทุน ไม่พอ ในการพัฒนาสถาบัน เช่นมีธุรกิจด้านอื่น ๆ ซึ่งก็ต้องอาศัยการระดม เงินทุน ส่วนนี้ แต่ผลตอบแทนจากการประกอบ การของสถาบันอุดมศึกษาจะไม่เป็นผลตอบแทน เป็นกำไรเพียงพอ

สถาบันอุดมศึกษา เอกชน เป็นสถาบันที่พึ่งตนเอง ให้ใช้จ่ายในการลงทุนทางอุดมศึกษา แต่สถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีความเสี่ยงสูง ต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ดังที่กล่าวได้ความ ช่วยเหลือในเรื่องนี้ คือ

1. รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการศึกษา เช่น ถ้ายอมรับนโยบายมากของ สถาบันอุดมศึกษา เอกชนในด้านการดำรงอยู่และแบ่ง ภาระค่า ใช้จ่ายด้านการศึกษาของ รัฐบาล ก็จะต้องมีนโยบายที่จะชดเชยการ เจริญเติบโตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยการ ครอบงำประมาณการสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไม่ให้เติบโตเร็วจนเกินไป

2. อาจเป็นไปได้ที่รัฐสมัยสมัยใหม่แห่งการงาน วิทยุวิทยุ โฉมงามโดยคน บัญชี เพื่อ
ให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชน ได้ถูกไปพัฒนาสถาบัน

3. การใช้เงินงบประมาณช่วยมาซึ่งการที่จะกระทำให้เกิดการบริจาคเพื่อ
สาธารณกุศล โดยได้ลดหย่อนภาษี สถาบันอุดมศึกษา เอกชนใหม่ที่เกิดขึ้นและจัดตั้งโดย
หวังผลประโยชน์ที่สามารถรับบริจาคได้

4. การตั้งกองทุน โดยการสนับสนุนของรัฐบาล เมื่อสมัยสมัยสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
เพื่อลดความเสี่ยงเปรียบจากการที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณ
เกือบทั้งหมด นโยบายเช่นนี้ได้กระทำมาแล้วในระดับโรงเรียนประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษา แต่
เงื่อนไขต่าง ๆ เช่น เกณฑ์การเก็บค่าเล่าเรียนก็จะตามมาด้วยและอาจทำให้การดำเนินงาน
ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนลำบาก

5. การส่งเสริมให้ภาคธุรกิจ เอกชนทั้งในส่วนของธุรกิจอุตสาหกรรมร่วมบริจาคและ
ภาคเกษตรได้เข้าร่วมรับผิดชอบการศึกษาในระดับสูง หรือร่วมลงทุนกับสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มี
อยู่แล้ว โดยภาค เอกชนเหล่านี้ก็จะได้รับประโยชน์ในแง่ของการมีสถาบันช่วยพัฒนาวิสาหกิจ
มนุษย์ให้เป็นชาวตลาดแทน

6. การปรับเปลี่ยนสถาบันอุดมศึกษา เอกชนให้มีส่วนเป็นมูลนิธิ และเก็บค่า
สามารถในมาจัดเงินจากการบริจาคภายในประเทศ จากประชากรมหาวิทยาลัยวัน
อุตสาหกรรม ซึ่งต่อไปจะมีความสามารถและมีอิสระส่วนที่เหนืออื่น

3.3 การบริหาร

รูปแบบการบริหารงานในขณะของวิทยาลัย เอกชนนั้น จะมีรูปแบบดังนี้ คือ

1. อาจมีรูปแบบการบริหารโดยคณะกรรมการ ในที่นี้หมายถึง การบริหารโดย
สถาบันโดยที่หน้าที่ควบคุมนโยบาย เพราะแม้จะมีโอกาสในการบริหารอื่น ก็มีได้หมายความว่า
จะบริหารได้โดยตามใจชอบ

2. ต้องใช้เงินให้ตรงกับความสามารถของเขา ดังมีที่หลายแห่งใช้เงินสิ่งเหล่านี้
วิทยาลัยหลายแห่งใช้เงินไม่ตรงกับความสามารถของเขา คนบางคนไม่มีความสามารถที่จะ
บริหารก็เข้ามาบริหาร เนื่องด้วยความเป็นเครือญาติบ้าง

3. ต้องสร้างบรรยากาศในการทำงาน บางแห่งไม่จริงจังกับงานอันที่จริงแล้ว
สามารถสร้างความรู้สึกรักที่ตนเองให้แก่คณาจารย์และบุคลากรทั้งหลายได้ แต่บางแห่งอยู่ในลักษณะ

สองความขัดแย้ง ความแตก เป็นฝัก เป็นฝ่ายจากความเห็น จำลองและระดับบริหารต่ำลงมา การบริหารในแบบครอบครัว โดยคนที่ไม่ เข้าใจการอุดมศึกษาอย่างแท้จริงอาจทำไม่ได้ กับวิชาการ ที่มีมือเอาไว้มิได้

4. การบริหารมีการประสมประสานระหว่างธุรกิจและวิชาการ โดยที่เน้นหมายถึง การที่จะดำเนินกิจการใด ๆ ในทางวิชาการจะต้องมีความเป็นไปไม่ได้ในการลงทุน ผลตอบแทน ประเด็นนี้เกิดจากการที่ผู้ประกอบการด้านนี้เองก็เห็นว่า บางครั้งเอาดีกับวิชาการ ในภาครัฐบาล มาบริหารมักประสบกับปัญหาเหมือนกัน ด้วยไม่สามารถประสมประสานวิชา การเข้ากับธุรกิจได้

5. ผู้บริหารที่ว่าเป็นมืออาชีพเพียง ในอนาคตการบริหารจะต้องอาศัยกลุ่มผู้มากชั้น มีอาชีพในที่เกี่ยวข้องถึงคนที่รู้เรื่องการบริหาร รู้เรื่องวิชาการ รู้เรื่องธุรกิจ มีประสบการณ์และ มีความสำเร็จทางการบริหารมาบ้างแล้ว คนเหล่านี้จะไม่มีสภาวะความเป็น จำลอง เขาจะเข้ามาบริหารโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัว การมองที่ผลการผลิตที่มีความเจริญ เริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จะทำให้สถาบันรุ่งเรืองได้ กลุ่มคนเหล่านี้เองมีการแลกเปลี่ยน โภคภัยกัน ในระหว่างสถาบัน หรือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน

อย่างไรก็ตาม ทัศนะผู้ทรงคุณวุฒิ และฝ่ายจำลองอาจมองปัญหาไม่เหมือนกัน จำลองก็ยังมองที่แต่ความสำเร็จของการควบคุมนโยบายและการดำเนินงานบริหารอันมีอุดมศึกษา เอกชน อย่างใกล้ชิด และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า วิทยาลัยเอกชนทั้งหลายจะเต็มได้ ได้ดีกว่าทางการ ควบคุม เป็นเพียงนโยบาย และการตัดสินใจในระดับลึก ๆ แต่การบริหารโดยทั่วไปและบริหาร วิชาการที่แท้จริงปล่อยให้ผู้บริหารวิชาการที่มีประสบการณ์ด้านบริหาร โดยอิสระเพียงอย่างเดียว

3.4 ความก้าวหน้าทางวิชาการ

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ความก้าวหน้าทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนขึ้น กับสภาพแวดล้อม ซึ่งความสามารถของสถาบัน และผู้บริหารต้องเข้าใจปรัชญาอุดมศึกษา

แนว โยชน์ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ในอนาคตนั้น จะเป็นสถาบันที่ซึ่งความแข็งแกร่งมี ความก้าวหน้าทางวิชาการมากขึ้น มีศักยภาพ มีคุณภาพมากขึ้น จากที่เราเคยมองว่าเป็นของ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะเปลี่ยนไป เป็นสถาบันที่เข้าเทียมสถาบันรัฐ และบางรายอาจทำได้ ดีกว่ารัฐ มีแนว โยชน์ที่จะเป็นรากฐานให้รัฐ ค่า โยชน์ของเทคโนโลยีจะเปลี่ยนเป็นได้ความ เชื่อถือ ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษา เอกชนจะมีเสถียรภาพทางวิชาการมากขึ้น มีความมั่นใจในวิชาการหลักสูตรใหม่ ๆ หรือวิชาการใหม่ ๆ มาเคยแนว โยชน์ในสาขาภาคอื่น

ซึ่งจะช่วยสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา แต่จะต้องออกจากระบบราชการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเมื่อถึงจุดหนึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะได้รับวางเนื้อที่ ทรัพย์สิน และเงินแก่งทางวิชาการมากขึ้น มีมาตรฐาน และที่สําคัญคือ มีคุณภาพ

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่อยู่ในภูมิภาคให้ทัศนะว่า การที่อาจารย์กับนักศึกษามีความเข้มแข็งก็จะช่วยในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ อาจารย์จะเปลี่ยนบทบาทจากเป็นผู้สอนเป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา และผู้วิจัยจะแลกเปลี่ยนแนวความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิยังให้ทัศนะถึง รูปแบบของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอนาคตว่าอาจจะเป็นไปได้หลายรูปแบบ เช่น

1. เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงเฉพาะทาง หรือ
2. เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ ที่มีมาตรฐานด้านต่าง ๆ มากขึ้น และผลิตในระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้น หรือ
3. มีการขยายเป็นวิทยาเขตเพิ่มขึ้นในต่างจังหวัด หรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัดเป็นวิทยาเขตของสถาบันที่มีอยู่ในกรุงเทพฯ หรือ
4. มีการเกิดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในต่างจังหวัด เพื่อช่วยพัฒนาวิชาการให้กับท้องถิ่น ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปศูนย์การเรียนรู้กระจายในชุมชนต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางทางวิชาการ
5. อาจจะมีเกิดระบบโรงเรียนในโรงงานขึ้น

ทั้งนี้จะอยู่ในรูปแบบใดก็ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และความพร้อมของสถาบันนั้น

แนวโน้มในการจัดการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่อยู่ในเมืองจะเติบโตมากขึ้น จะมีความคล่องตัวมากขึ้น ขยายระดับการศึกษามากขึ้น จะมีการเปิดสอนถึงระดับปริญญาเอก จะมีความร่วมมือทางวิชาการกับภาคธุรกิจเอกชนมากขึ้น รวมทั้งร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วยกันและร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้วย และยังมีมีการวิจัยทางธุรกิจและอุตสาหกรรม เพื่อปรับปรุงคุณภาพสินค้า มีการอบรมให้กับภาคธุรกิจ มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้อาจารย์มีประสบการณ์ นำมาประยุกต์ใช้ในสถาบันของตน และที่สำคัญคือ จะขยายบริการให้กับคนอายุเกินกว่า 12 - 22 ปี เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อชีวิต เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีบริการทุกระดับ ทุกวิชาสิ่ง เพื่อให้ทันกับการพัฒนาประเทศ

3.5 เอกลักษณ์ของสถาบัน

ผลการสัมภาษณ์พบว่า สถาบันอุดมศึกษา เอกชนจะมุ่งพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาบันใน 2 ด้าน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนมีลักษณะแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง ด้านของคุณภาพบัณฑิต และด้านหลักสูตร

ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในภูมิภาค ได้กล่าวว่า ด้านคุณภาพบัณฑิตนั้น สถาบันอุดมศึกษา เอกชนน่าจะผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะเฉพาะ เช่น

1. เป็นผู้มีคุณภาพ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สามารถประยุกต์ทฤษฎีที่ เรียนมา ไม่ใช่ในภาวการณ์ทำงานได้
3. เป็นนักวิสาหกิจ นักบริหาร นักวิจัย ในตน ๆ เดียวกัน
4. เป็นผู้มี ชีพนิสัย อดทน พึ่งตนเองได้ และเป็นคนดี
5. เป็นทั้งนักคิด นักทฤษฎี และนักปฏิบัติ
6. เป็นผู้ที่รู้วิสาหกิจ และชื่อเสียง
7. มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ด้านหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา เอกชนจะเปิดสอนในหลักสูตรที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ โดยที่ลักษณะดังนี้

1. จะมีจุดเด่นเฉพาะตัว ทำให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถมาก เรียน และช่วยสร้างชื่อเสียง ให้กับสถาบัน
2. จะเน้นทฤษฎีคู่กับปฏิบัติ รู้จักและสามารถทำได้
3. จะเน้นที่สาขาที่รัฐยังไม่ได้เปิด และมีความเฉพาะ
4. จะเน้น ในสาขาที่สถาบันผลิตและมีความพร้อม
5. จะเปิด ในสาขาที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ เอกชน และกับผลประโยชน์แก่ธุรกิจ
6. จะเน้นอุตสาหกรรมตามที่องกัน โดยหลากหลาย ๆ แยกมาดละกัน
7. เน้นเศรษฐศาสตร์สมัยและบริหาร
8. จะเปิดสอนหลักสูตรที่แปลกออกไปที่ตลาดต้องการและไม่แข่งขันกับภาค
9. จะยังคงเน้นสายสังคมศาสตร์
10. บางสถาบันจะเปิดสอนทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ เพื่อให้บัณฑิตมองโลกกว้างขึ้น

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละสถาบัน ว่าพร้อมที่จะดำเนินการไปในทางใด ซึ่งพอจะแบ่งได้ 2 กิจทาง คือ

กิจทางแรก สถาบันที่อยู่ในสายสังคมศาสตร์ ก็จะคงเก็บสังคมศาสตร์ต่อไป บางสถาบันจะขยายถึงด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ในสถาบันที่มีทุนสูง และบางสถาบันที่มีหน่วยงานในเครือช่วยจะผลิตบัณฑิตในสาขานี้ตนเอง เช่น มีโรงพยาบาล จะผลิตด้านแพทย์และพยาบาล เป็นต้น

กิจทางที่สอง สถาบันอุดมศึกษา ออัสจะเปิดสอนตามความถนัดของตนเองเท่านั้น ในบางแห่ง บางสถาบันจะเปิดสอนในสาขาที่ตลาดต้องการ จะมีการปรับกิจทางตลอดเวลา และบางสถาบันจะเปิดสอนทั้ง 2 แบบ คือ ตลาดด้วยและดูความถนัดของสถาบันด้วย จะเปิดทั้งสายเทคโนโลยีและสังคมศาสตร์ควบคู่กันไป

ทัศนะเหล่านี้ เป็นไปในลักษณะการสัมภาษณ์ความถี่ และได้ออกมาในลักษณะต่างคนต่างคิด (BRAIN STORMING)